

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ 2026

Σάββατο 25 Απριλίου 2026

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

«Κόντρα στο κύμα»

Πριν ακόμη τελειώσω το γυμνάσιο, ήξερα ποιο επάγγελμα θα διάλεγα. Το μεγάλο μου όνειρο ήταν η δημοσιογραφία. Το ταλέντο μου στο γράψιμο είχε αναγνωριστεί από πολύ νωρίς. Μα δεν ήταν αυτό που μ' έκανε να έχω τόση επιθυμία για τη δημοσιογραφία. Εκείνο που ζητούσε η ψυχή μου ήταν να βγει στον δρόμο. Να είμαι κοντά στους ανθρώπους ήθελα. Στα προβλήματα, στους αγώνες και στις χαρές τους. Να ζω, να χαίρομαι, να συμμετέχω, να συμπαρίσταμαι. Ήθελα να είμαι κι εγώ εκεί!

Ν' ανοίξω διάπλατα τις πόρτες της ψυχής μου και να μπαινοβγαίνουν όλοι. Να είναι όλοι καλεσμένοι στο τραπέζι μου. Στολισμένοι, γυμνοί, ξυπόλυτοι, χορεύοντας, τραγουδώντας, κλαίγοντας, με την αλήθεια τους, με το ψέμα τους, με το λάβαρο ή με τη στάχτη του ονείρου τους. Πίστευα πως όλοι μαζί, χέρι με χέρι, θ' αλλάξουμε αυτόν τον κόσμο, θα διώξουμε την αδικία, θα μοιραστούμε την αγάπη και την αλληλεγγύη σαν ένα κομμάτι ζεστό και νόστιμο ψωμί. Θα υψώσουμε μια σημαία που θα γράφει ΑΝΘΡΩΠΟΣ και θα στήσουμε μνημεία στη δόξα και στην ομορφιά της ζωής.

Η δημοσιογραφία νόμιζα πως ήταν ένα μετερίζι¹ για όλα τούτα. Κι έτσι, ξεκίνησα ένα πρωινό για την Αθήνα με μια βαλίτσα γεμάτη ήλιο!

Στον πατέρα μου δεν άρεσε καθόλου η ιδέα της δημοσιογραφίας.

«Είναι αντρική δουλειά αυτή. Δεν αρμόζει σ' ένα κορίτσι. Εσύ πρέπει να δώσεις εξετάσεις στη Νομική. Όταν με το καλό πάρεις το πτυχίο σου και εξασφαλίσεις το μέλλον σου, χρησιμοποίησε σαν χόμπι και τη δημοσιογραφία. Να γίνεις νομικός και κανείς δεν σου απαγορεύει μετά να χρονογραφείς και σε κάποια από τις εφημερίδες της πόλης μας. Αυτό λέει η λογική, Μαργαρίτα, παιδί μου. Τώρα... αν εσύ έχεις σκοπό να την παρακάμψεις, πρέπει να είσαι έτοιμη να υποστείς και τις συνέπειες. Εγώ είπα και ελάλησα, αμαρτίαν ουκ έχω».

«Δεν με ενδιαφέρει η συνταγή του κατεστημένου. Εγώ θα κάνω αυτό που μου λέει η καρδιά μου. Θα με υποστηρίξεις στην αρχή; Θα πληρώσεις να πάω σε μια σχολή δημοσιογραφίας;»

«Ναι, με την προϋπόθεση να δώσεις εξετάσεις και στη Νομική. Να έχεις, βρε Μαργαρίτα μου, μια εναλλακτική σε περίπτωση που δεν βγουν όλα όπως τα θέλεις».

«Σιχαίνομαι τις εναλλακτικές!»

«Αχ, βρε κορίτσι μου! Καταλαβαίνω πως ό,τι και αν σου λέω εγώ τώρα τ' ακούς ολίγον βερεσέ². Κάποια μέρα όμως θα με θυμηθείς. Εύχομαι να μην είναι πολύ αργά».

Υστερα στερέωσε τα γυαλάκια με τον χρυσό σκελετό στα μάτια του και αποχώρησε. Σητός, όπως πάντα, σίγουρος για τη δική του νίκη στη ζωή, με κείνο το βήμα του που θύμιζε παρέλαση. Νταπ, νταπ... Εν δυο, εν δυο...

Πηγή: Αλκυόνη Παπαδάκη, «Κόντρα στο κύμα»

Αθήνα, 2020, Εκδόσεις: Διόπτρα, σ. 29-31

(απόσπασμα, διασκευή για τις ανάγκες της εξέτασης)

¹ Μετερίζι: οχυρωμένη θέση μεγάλης σημασίας από την οποία ξεκινούν οι επιθέσεις κατά του εχθρού, οχύρωμα. Η λέξη χρησιμοποιείται μεταφορικά.

² Βερεσέ: χωρίς άμεση πληρωμή. Η λέξη χρησιμοποιείται μεταφορικά και σημαίνει «αναίτια».

Α΄ ΟΜΑΔΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Στις ερωτήσεις 01 έως και 10 να επιλέξετε **μία (1) μόνο από τις τέσσερις (4) δυνατές απαντήσεις**. Για κάθε ερώτηση για την οποία θα επιλέξετε τη σωστή απάντηση και μόνο αυτή, θα βαθμολογηθείτε **με δύο (2) μονάδες**.

01. Ποιο από τα παρακάτω αληθεύει, σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Η Μαργαρίτα θεωρούσε τη δημοσιογραφία μια πολύ καλή εναλλακτική επιλογή.
- B. Η Μαργαρίτα είχε επιθυμία για τη δημοσιογραφία γιατί είχε ταλέντο στο γράψιμο.
- Γ. Η Μαργαρίτα επέλεξε το επάγγελμα της δημοσιογραφίας για να βοηθήσει τον άνθρωπο.
- Δ. Η Μαργαρίτα επέλεξε το επάγγελμα της δημοσιογραφίας γιατί ταίριαζε με τη Νομική.

02. Γιατί ο πατέρας της Μαργαρίτας αντέδρασε αρνητικά στην επιθυμία της να σπουδάσει δημοσιογραφία σύμφωνα με το κείμενο;

- A. Γιατί η επιλογή της δημοσιογραφίας ήταν σύμφωνη με το κατεστημένο.
- B. Γιατί ένας καλός δημοσιογράφος πρέπει να είναι και νομικός.
- Γ. Γιατί τα δίδακτρα της σχολής δημοσιογραφίας ήταν υψηλά.
- Δ. Γιατί πίστευε ότι το επάγγελμα της δημοσιογραφίας δεν είναι για κορίτσια.

03. Να αναγνωρίσετε τα είδη των προτάσεων με τη σειρά που εμφανίζονται στην παρακάτω περίοδο λόγου: «Πριν ακόμα τελειώσω το γυμνάσιο, ήξερα ποιο επάγγελμα θα διάλεγα».

- A. χρονική – κύρια – αναφορική
- B. χρονική – κύρια – πλάγια ερωτηματική
- Γ. κύρια – χρονική – αναφορική
- Δ. αιτιολογική – κύρια – πλάγια ερωτηματική

04. Σύμφωνα με το νόημα του κειμένου η υπογραμμισμένη λέξη της φράσης: «Δεν με ενδιαφέρει η συνταγή του κατεστημένου» αναφέρεται στην...

- A. επικρατούσα κατάσταση των πραγμάτων στην κοινωνία.
- B. άγνωστη κατάσταση των πραγμάτων στην κοινωνία.
- Γ. εναλλακτική κατάσταση των πραγμάτων στην κοινωνία.
- Δ. μεταβαλλόμενη κατάσταση των πραγμάτων στην κοινωνία.

05. Σύμφωνα με το κείμενο ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν είναι νοηματικά ισοδύναμη με τη λέξη «συνέπειες»;

- A. επιπτώσεις
- B. επακόλουθα
- Γ. αποτελέσματα
- Δ. παράγοντες

06. Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια με το β΄ συνθετικό της λέξης «εναλλακτική»;

- A. ανταλλάσσω
- B. εναλλάξ
- Γ. αλλαντικό
- Δ. παραλλαγή

07. Να αναγνωρίσετε γραμματικά την υπογραμμισμένη λέξη της παρακάτω πρότασης: «Κάποια μέρα θα με θυμηθείς».

- A. πρόθεση
- B. αντωνυμία
- Γ. επίρρημα
- Δ. σύνδεσμος

08. Να αναγνωρίσετε το σχήμα λόγου που υπάρχει στην παρακάτω πρόταση: «Ν' ανοίξω διάπλατα τις πόρτες της ψυχής μου και να μπαινοβγαίνουν όλοι».

- A. μεταφορά
- B. παρομοίωση
- Γ. αντίθεση
- Δ. ειρωνεία

09. Το β' ενικό πρόσωπο της Συνοπτικής Προστακτικής στην Ενεργητική Φωνή του τύπου «να παρακάμψεις» είναι:

- A. παρέκαμψε
- B. παράκαμψε
- Γ. παράκαμπτε
- Δ. παρακάμψετε

10. Να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο της δευτερεύουσας πρότασης: «Εσύ πρέπει να δώσεις εξετάσεις στη Νομική».

- A. κατηγορούμενο στο ρήμα «πρέπει»
- B. αντικείμενο στο ρήμα «πρέπει»
- Γ. υποκείμενο στο ρήμα «πρέπει»
- Δ. κανένα από τα παραπάνω

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

«Όπου σε πάει η καρδιά»

(Μέσα στη μοναξιά του σπιτιού της, μια ηλικιωμένη γυναίκα, ξέροντας πως δεν της μένει πια πολύς καιρός ζωής, αποφασίζει να γράψει μια πολυσέλιδη επιστολή με μορφή ημερολογίου, στη νεαρή εγγονή της, που βρίσκεται μακριά).

Οπιτσίνα¹, 16 Νοεμβρίου 1992

Είναι δυο μήνες που έφυγες και δυο μήνες έχω να πάρω νέα σου, εκτός από μια κάρτα, όπου μου ανακοίνωσες πως είσαι ακόμα ζωντανή. Σήμερα το πρωί, στον κήπο, στάθηκα ώρα πολλή μπροστά στο τριαντάφυλλό σου. Μόλο που είναι προχωρημένο φθινόπωρο, αυτό ξεχωρίζει με το πορφυρό χρώμα του, μοναχικό κι αυθάδικο, από την υπόλοιπη, μαραμμένη πια βλάστηση. Θυμάσαι τότε φυτέψαμε την τριανταφυλλιά; Ήσουνα δέκα χρονών κι είχες πρόσφατα διαβάσει τον *Μικρό Πρίγκιπα*. Σου είχα χαρίσει εγώ το βιβλίο, σαν επιβράβευση επειδή προβιβάστηκες. Σε είχε μαγέψει η ιστορία του. Από όλα τα πρόσωπα, τα πιο αγαπημένα σου ήταν το τριαντάφυλλο κι η αλεπού. [...] Έτσι, κάποιο πρωί, καθώς τρώγαμε, είπες: «Θέλω ένα τριαντάφυλλο». Στην

¹ Κωμόπολη στη Βορειοανατολική Ιταλία.

παρατήρησή μου ότι είχαμε ήδη τόσες τριανταφυλλιές, απάντησες: «Θέλω μια που να είναι μόνο δική μου, θέλω να τη φροντίζω, να τη μεγαλώσω».

22 Δεκεμβρίου

[...]

Φρόντιζε τον εαυτό σου. Κάθε φορά που, μεγαλώνοντας, θα έχεις την επιθυμία να μεταβάλλεις τα στραβά πράγματα σε σωστά, να θυμάσαι ότι η πρώτη επανάσταση που πρέπει να γίνει είναι αυτή που γίνεται μέσα μας, η πρώτη και η πιο σημαντική. Αν αγωνιζόμαστε για μια ιδέα χωρίς να έχουμε αποκρουστώσει μια ιδέα για τον εαυτό μας, αυτό είναι ένα από τα πιο επικίνδυνα πράγματα που θα μπορούσαμε να κάνουμε.

Κάθε φορά που θα νιώθεις χαμένη, μπερδεμένη, να σκέφτεσαι τα δέντρα, να θυμάσαι τον τρόπο με τον οποίο μεγαλώνουν. Να θυμάσαι ότι ένα δέντρο με πλούσια φυλλώματα και λίγες ρίζες ξεριζώνεται με το πρώτο φύσημα του αέρα, και σ' ένα δέντρο με πολλές ρίζες και ισχνά φυλλώματα η λέμφος κυλάει με δυσκολία. Ρίζα και φυλλώματα πρέπει να αναπτύσσονται με το ίδιο μέτρο, πρέπει να μένεις μέσα στα πράγματα και πάνω από αυτά, μόνο έτσι θα μπορέσεις να προσφέρεις σκιά και καταφύγιο, μόνο έτσι θα μπορέσεις να γεμίσεις με λουλούδια και καρπούς την κατάλληλη εποχή.

Κι όταν θ' ανοιχτούν μπροστά σου τόσοι δρόμοι και δεν θα ξέρεις ποιον να διαλέξεις, μην ακολουθήσεις έναν στην τύχη, αλλά κάθισε και περίμενε. Πάρε βαθιές, γεμάτες εμπιστοσύνη ανάσες, όπως τη μέρα που ήρθες στον κόσμο, χωρίς ν' αφήσεις τίποτα ν' αποσπάσει την προσοχή σου. Περίμενε, περίμενε κι άλλο. Μείνε ασάλευτη, σιωπηλή κι άκουσε την καρδιά σου. Κι όταν σου μιλήσει, πήγαινε όπου σε πάει εκείνη.

Πηγή: Σουζάννα Ταμάρο, «Όπου σε πάει η καρδιά»
Αθήνα 1999, Εκδόσεις: Ωκεανίδα, σ. 11, 193-194
(απόσπασμα, διασκευή για τις ανάγκες της εξέτασης)

Β' ΟΜΑΔΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

Στις ερωτήσεις 11 έως και 20 να επιλέξετε **μία (1) μόνο από τις πέντε (5) δυνατές απαντήσεις**. Για κάθε ερώτηση για την οποία θα επιλέξετε τη σωστή απάντηση και μόνο αυτή, θα βαθμολογηθείτε **με τρεις (3) μονάδες**.

11. Σύμφωνα με το κείμενο, η γιαγιά χάρισε στην εγγονή της το βιβλίο «Ο Μικρός Πρίγκιπας»...

- A. για να τη συντροφεύει στη νέα της κατοικία.
- B. για να μάθει να καλλιεργεί τριανταφυλλιές.
- Γ. για να μάθει να φροντίζει τα λουλούδια.
- Δ. επειδή αγαπούσε την τριανταφυλλιά.
- E. σαν δώρο γιατί πέρασε στην επόμενη τάξη.

12. Σύμφωνα με το κείμενο, η γιαγιά συμβουλεύει την εγγονή, όταν νιώθει μπερδεμένη, να...

- A. ακολουθήσει έναν δρόμο στην τύχη.
- B. κάνει επανάσταση και να μεταβάλλει τα στραβά πράγματα σε σωστά.
- Γ. θυμηθεί την τριανταφυλλιά που είχαν φυτέψει.
- Δ. περιμένει υπομονετικά και να ακούσει την καρδιά της.
- E. διαβάσει ξανά τον «Μικρό Πρίγκιπα».

13. Να αναγνωρίσετε την παρακάτω πρόταση ως προς τη δομή της: «Σε είχε μαγέψει η ιστορία του».

- A. σύνθετη
- B. απλή
- Γ. επαυξημένη
- Δ. ελλειπτική
- E. κανένα από τα παραπάνω

14. Να αναγνωρίσετε το είδος της υπογραμμισμένης αντωνυμίας στην παρακάτω φράση: «χωρίς ν' αφήσεις τίποτα».

- A. προσωπική
- B. δεικτική
- Γ. αναφορική
- Δ. οριστική
- E. αόριστη

15. Ποια από τις παρακάτω λέξεις ανήκει στην ίδια οικογένεια με τη λέξη «στάθηκα»;

- A. συμμένος
- B. στάλα
- Γ. ανάστημα
- Δ. ασάλευτη
- E. αστικός

16. Ποια από τις παρακάτω λέξεις δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια με τη λέξη «υπόλοιπη»;

- A. διάλειμμα
- B. αλοιφή
- Γ. ελλιπής
- Δ. παράλειψη
- E. κατάλοιπα

17. Ποιο από τα επίθετα των παρακάτω φράσεων δε σχηματίζει παραθετικά στις παρακάτω φράσεις;

- A. υπόλοιπη βλάστηση
- B. επικίνδυνα πράγματα
- Γ. πολλές ρίζες
- Δ. κατάλληλη εποχή
- E. πλούσια φυλλώματα

18. Να επιλέξετε το β' πληθυντικό πρόσωπο της Οριστικής Αορίστου του ρήματος «να αναπτύσσονται»:

- A. αναπτύσσεστε
- B. να αναπτύσσεστε
- Γ. να αναπτυχθείτε
- Δ. αναπτυχθήκατε
- E. αναπτυχθείτε

19. Να αναγνωρίσετε ποιο από τα παρακάτω ρήματα είναι νοηματικά ισοδύναμο με το υπογραμμισμένο ρήμα της πρότασης: «Αν αγωνιζόμαστε για μια ιδέα χωρίς να έχουμε αποκρυσταλλώσει μια ιδέα για τον εαυτό μας...».

- A. έχουμε εξερευνήσει
- B. έχουμε διαμορφώσει
- Γ. έχουμε αποκωδικοποιήσει
- Δ. έχουμε αποδιοργανώσει
- E. έχουμε απαριθμήσει

20. Να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο της υπογραμμισμένης λέξης στην παρακάτω πρόταση: «Σου είχα χαρίσει εγώ το βιβλίο».

- A. υποκείμενο
- B. άμεσο αντικείμενο
- Γ. έμμεσο αντικείμενο
- Δ. κατηγορούμενο
- E. κανένα από τα παραπάνω